

HRVATSKI SABOR

Odbor za zaštitu okoliša i prirode

KLASA: 022-03/22-01/72

URBROJ: 6521-29-22 -

Zagreb, 26. svibnja 2022.

D.E.U. br. 21 / 042

ODBOR ZA EUROPSKE POSLOVE
g. Domagoj Hajduković, predsjednik

Predmet: Mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i zamjeni Direktive 2008/99/EZ COM (2021) 851, D.E.U. br. 21/042

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora razmotrio je, na 35. sjednici održanoj 26. svibnja 2022. godine Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i zamjeni Direktive 2008/99/EZ COM (2021) 851, koje je Odboru za zaštitu okoliša i prirode sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora dostavio Odbor za europske poslove, aktom od 6. svibnja 2022. godine.

Stajalište Republike Hrvatske o ovom Prijedlogu direktive usvojila je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske Zaključkom KLASA: 022-03/22-07/127, URBROJ: 50301-21/06-22-4 na sjednici održanoj 12. travnja 2022. godine.

Stajalište Republike Hrvatske obrazložio je državni tajnik u Ministarstvu pravosuđa i uprave te naglasio je da je Direktiva 2008/99/EZ glavni horizontalni instrument EU-a za zaštitu okoliša putem kaznenog prava. Evaluacija predmetne Direktive pokazala je da je njome uspostavljen zajednički okvir EU-a za ključne kategorije kaznenih djela protiv okoliša, ali da isti nije proizveo odgovarajuće učinke u praksi primjene. Europska komisija je u evaluacijskom procesu ove Direktive utvrdila kako je područje njezine primjene zastarjelo i definirano na složen način, čime se onemogućuju učinkovite istrage, kazneni progon i prekogranična suradnja; kako kazne nisu učinkovite ni odvraćajuće u svim državama članicama, a dionici multidisciplinarnog lanca sustava zaštite okoliša nedostatan su specijalizirani u provedbi kaznenopravne politike u području zaštite okoliša. Stoga je cilj Prijedloga otkloniti uočene nedostatke kako u samom zakonodavstvu, tako i u praksi njegove primjene.

Republika Hrvatska podržava zakonodavnu inicijativu EK vezano uz novi Prijedlog koji bi trebao otkloniti nedostatke u praksi primjene Direktive 2008/99/EZ, međutim ukazuje i na izazove i potrebu njegova daljnjeg usklađenja s temeljnim pravnim načelima kaznenog zakonodavstva tijekom redovnog zakonodavnog postupka u Vijeću. RH ističe da je značenje izraza „nezakonito“ kako je definirano u članku 2. Prijedloga o kojem ovisi postojanje inkriminacija predloženih kao blanketnih dispozicija u članku 3., upitno s aspekta načela određenosti pravne norme i kao takvo otežava sagledavanje dosega odredbi o kaznenim djelima.

Nadalje, člankom 3. predlaže se dodatnih devet kaznenih djela, koja nisu bila propisana Direktivom, te stoga nisu niti mogla biti predmetom transpozicije u Kazneni zakon. U stavicima 3., 4. i 5. predmetnog članka predlažu se kriteriji za definiranje pojmova „značajne štete“ i „neznatne količine“, koji će činiti bitno obilježje novih ili dopunjenih/izmijenjenih kaznenih djela. RH ističe da predloženi kriteriji nisu jednoznačno određeni, već su neodređeni i prepušteni tumačenju i analogiji, koja je samo iznimno dopuštena u kaznenom pravu.

RH naglašava da su kazne i druge kaznenopravne sankcije za fizičke i pravne osobe kako su predložene člancima 5. i 7. Prijedloga, osim što su predložene bez distinkcije u odnosu na namjerna i nehajna kaznena djela predložena člancima 3. i 4. Prijedloga, nesrazmjerne i kaznama propisanim u drugim sekundarnim izvorima prava Europske unije.

Nadalje RH ističe kako su i druge kaznenopravne sankcije, kako su predložene u predmetnim člancima nejasne pravne prirode. Iako bi neke od njih odgovarale postojećim sigurnosnim mjerama, Prijedlog ne sadrži pretpostavke razmjernosti i počiniteljeve opasnosti, koje su temelj njihove primjene. Kao novinu u odnosu na Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, Prijedlogom se u članku 7. stavcima 4. i 5. predlaže novčano kažnjavanje pravnih osoba u minimalnim postocima od ukupnog globalnog prometa pravne osobe u poslovnoj godini koja prethodi odluci o novčanoj kazni.

RH navodi da pitanje olakotnih i otegotnih okolnosti (članci 8. i 9. Prijedloga) osim što je predloženo isuviše kazuistički, problematično je s pozicije rješenja da se nekooperativnost počinitelja u izvršavanju zakonodavstva cijeni otegotnim.

RH ističe da su odredbe o zastari kaznenog progona i zastari izvršenja kazne zatvora, kako su predložena člankom 11. Prijedloga, kao i odredbe o sudovanju, odnosno prostornom važenju kaznenog zakonodavstva iz članka 12. Prijedloga, usklađene s općim institutima propisanim Kaznenim zakonom.

Vezano uz članak 14. Prijedloga, imajući u vidu da je EK naglasila da se sudjelovanje odnosi na sam kazneni postupak, a ne na nejavni dio istrage, te da se dodatna prava sudjelovanja javnosti u postupku spominju isključivo s ciljem da se javnosti daju prava koja već postoje u nacionalnom zakonodavstvu, kao zaštitne mjere, a ne da obvezuju države članice da propisuju dodatna prava sudjelovanja javnosti u postupcima, imajući u vidu iskustvo stečeno sudjelovanjem građana, te da takvo pravo može biti pravo na sudjelovanje u samoj raspravi, budući da potonje neke države članice već predviđaju u nekim drugim postupcima, RH ističe da se kazneni postupak u RH vodi načelima kao što je načelo javnosti sukladno kojem naše nacionalno pravo jasno propisuje nazočnost javnosti kao i mogućnosti njenog isključivanja, imajući u vidu interese stranaka i interes postupka kao i druga načela.

RH ističe da je u svakoj fazi vođenja kaznenog postupka nužno strogo se pridržavati svih normi i zakonskih načela koji su međusobno povezani i čine pravosudni sustav. To je nužno zbog činjenice da se kazneni postupak temelji na zaštiti prava i interesa propisanih zakonom i progону počinitelja kaznenih djela. Stranke u postupku, kao i odredbe kojima se uređuje poziv strankama na ročište te njihova prava i obveze utvrđuju se imajući navedeno u vidu. Stoga bi bilo kakve eventualne nametnute izmjene navedenog nužno trebale uključivati razmatranje ozbiljnih odstupanja od navedenih načela kaznenog postupka i preispitivanje odredbi koje uređuju postupak i uloge njihovih sudionika.

U raspravi na Odboru izražen je interes za podatak o broju pokrenutih kaznenih postupaka povodom kaznenih djela protiv okoliša te istaknuto kako se ne koristi dovoljno ovaj mehanizam, a što se odražava na efikasnosti cijelog sustava nadzora provedbe zakonodavne regulative.

Nakon provedene rasprave Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora, sukladno članku 152. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, jednoglasno (7 glasova „za“) je utvrdio sljedeće:

MIŠLJENJE

Odbor podržava Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti okoliša putem kaznenog prava i zamjeni Direktive 2008/99/EZ COM (2021) 851

Za izvjestitelja na sjednici Odbora za europske poslove određena je Sandra Benčić, predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Sandra Benčić

